

spinturniksów, to jak wytłumaczyć obecność embrionów w ciele samic jesienią? Co się dzieje z embrionami zimą? Czy pozostają w ciałach nielicznych zimujących samic aż do wiosny by odnowić populację? Czy ciężarne samice są w stanie żyć tak długo? Czy może jednak, wbrew powszechnej opinii o obligatoryjności tych pasożytów, roztocze z rodzaju *Spinturnix* są w stanie żyć poza organizmem swojego żywiciela? Na te pytania brak jeszcze odpowiedzi, a uzyskanie ich z pewnością nie należy do najłatwiejszych,

gdyż zimujące nietoperze są szczególnie wrażliwym i trudno dostępnym obiektem badań z uwagi na ograniczenia prawne służące ochronie tych zwierząt. Możemy mieć tylko nadzieję, że dzięki starannie zaplanowanym badaniom będziemy w stanie w przyszłości odkryć wiele tajemnic, jakie kryją się w interesującym, choć słabo zbadanym związku nietoperzy z ich ektopasożytniczymi roztoczeniami.

mgr Katarzyna Dudek

BIEGACZ UROZMAICONY *CARABUS VARIOLOSUS* FABRICIUS, 1787. W OKOLICACH DĘBICY NA PODKARPACIU

Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus* Fabricius, 1787., przedstawiciel rzędu chrząszczy *Coleoptera*, w Polsce podobnie jak pozostali przedstawiciele rodzaju *Carabus* podlega ochronie prawnej. Gatunek umieszczony jest w wykazie zwierząt wymagających ochrony w formie wyznaczania obszarów Natura 2000. Chrząszcz ten (o długości ciała 22–30 mm) występuje w środkowej i południowo-wschodniej Europie. W Polsce występowanie biegacza urozmaiconego podawane było z Sudetów, Karpat oraz ich pogórzy, a także z pasa wyżyn południowych. Niestety wciąż brak jest dokładnych badań nad rozmieszczeniem tego chrząszcza w Polsce, a posiadane dane mają w większości charakter historyczny.

Gatunek ten zasiedla wilgotne tereny nadrzeczne, okolice małych zbiorników wodnych, torfowiska, ba-

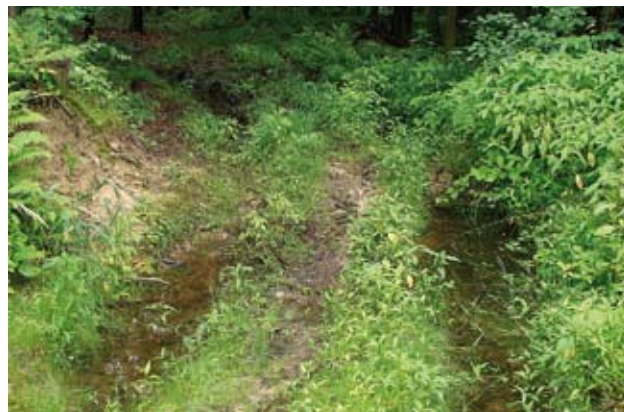
pod wodą nawet kilkanaście minut bez wynurzania się. (Ryc. 1)

W okolicach Dębicy opisywany chrząszcz obserwowany jest przez mnie od kilku lat, głównie na terenach leśnych. Wbrew ogólnym stwierdzeniom o występowaniu chrząszcza w bezpośrednim sąsiedztwie wody, biegacza tego widywałem przede wszystkim w odległości kilkuset metrów od potoków leśnych. Były to jednak zawsze miejsca z większą lub mniejszą ilością wody: błotniste szlaki zrywkowe w lesie, kałuże na drogach leśnych i wreszcie przydrożne rowy. (Ryc. 2)



Ryc. 1. Biegacz urozmaicony *Carabus variolosus* Fabricius, 1787. Fot. A. Trzeciak.

gna i pobraża potoków. Dorosłe owady podobnie jak i jego larwy odżywiają się owadami wodnymi, kijankami, drobnymi rybkami oraz innymi organizmami wodnymi (np. mięczaki wodne). Ciekawostką jest fakt, iż imago (chrząszcz) tego gatunku może spędzić



Ryc. 2. Droga z zastoiskami wody, miejsce bytowania biegacza. Fot. A. Trzeciak.

Populacja biegacza urozmaiconego na opisywanym obszarze utrzymuje się, a wręcz powiększa, gdyż chrząszcza tego w roku bieżącym odnalazłem na stanowisku oddalonym o kilkanaście kilometrów od stanowisk wcześniejszych. Świadczy to również o tym, iż gatunki chronione, rzadkie w skali kraju mogą występować przy normalnie prowadzonej gospodarce leśnej, nie wymagając przy tym wprowadzenia dodatkowych form ich ochrony.

Andrzej Trzeciak (Dębica)